

UBND HUYỆN BA VÌ
TRƯỜNG TIỂU HỌC ĐỒNG THÁI

SÁNG KIẾN KINH NGHIỆM

**“BIỆN PHÁP NÂNG CAO HOẠT ĐỘNG THEO NHÓM
TRONG GIẢNG DẠY MÔN MĨ THUẬT LỚP 3”**

Tên Tác giả: **Nguyễn Khắc Phùng**

Đơn vị công tác: **Trường Tiểu học Đồng Thái**

Chức vụ: **Giáo viên**

NĂM HỌC: 2023 - 2024

Biện pháp giúp nâng cao hoạt động theo nhóm trong giảng dạy môn Mỹ thuật 3 - Kết nối tri thức

MỤC LỤC

I. Đặt vấn đề.....	1
1. Tính cấp thiết phải tiến hành sáng kiến:	1
2. Mục tiêu của đề tài, sáng kiến.	2
3. Thời gian, đối tượng, phạm vi nghiên cứu:	2
II. Nội dung của sáng kiến:	2
1. Hiện trạng vấn đề:.....	2
2. Giải pháp thực hiện sáng kiến để giải quyết vấn đề:	4
Giải pháp 1: Vận dụng mô hình “Lớp học đảo ngược” nâng cao tính chủ động, tích cực và trách nhiệm làm việc nhóm cho học sinh	4
Giải pháp 2: Chia nhóm tổ chức hoạt động thuyết trình và triển lãm theo kỹ thuật phòng tranh	6
Giải pháp 3: Tăng cường tổ chức trò chơi học tập liên quan đến chủ đề mỹ thuật theo nhóm	9
3. Kết quả sau khi áp dụng giải pháp sáng kiến tại đơn vị:	12
7. Kinh phí thực hiện đề tài, sáng kiến: Không	16
III. Kiến nghị, đề xuất.....	16
Tài liệu tham khảo	18
Phụ lục	
1. Bảng hỏi khảo sát chất lượng hoạt động nhóm của học sinh lớp 3 trong giờ học môn Mỹ thuật.....	
2. Đơn yêu cầu công nhận sáng kiến	

I. Đặt vấn đề

1. Tính cấp thiết phải tiến hành sáng kiến:

Sự phát triển mạnh mẽ của khoa học kỹ thuật đòi hỏi giáo dục Việt Nam cần phải có những bước tiến mới, hiện đại. Chính vì vậy, Bộ Giáo dục và Đào tạo đã Chỉ đạo thực hiện chương trình giáo dục phổ thông mới với xác định mục tiêu phát triển cho học sinh những năng lực cốt lõi bao gồm các năng lực chung và các năng lực đặc thù. Vì vậy, cần có những phương pháp dạy học tích cực để đáp ứng nhu cầu thực hiện mục tiêu của chương trình giáo dục phổ thông năm 2018 nhằm phát triển toàn diện của học sinh trong đó yêu cần có những phương pháp dạy học mới, nâng cao hiệu quả của các hoạt động học tập, trong đó có hoạt động theo nhóm đóng vai trò vô cùng quan trọng.

Trong chương trình giáo dục phổ thông, cùng với các môn học khác, Mỹ thuật là một môn học có vai trò đặc biệt quan trọng trong chương trình dạy học. Đặc biệt là Mỹ thuật ở bậc Tiểu học nhằm phát huy khả năng, tiềm năng đặc thù của học sinh. Có thể nói, việc bổ sung môn Mỹ thuật vào chương trình học phổ thông nhằm mục đích quan trọng là hướng dẫn học sinh cách sáng tạo, tư duy để vẽ hoặc hoàn thiện một sản phẩm nào đó chứ không phải là hướng dẫn học sinh theo từng bước rập khuôn để hoàn thành một sản phẩm, việc sáng tạo của học sinh dựa trên theo quan điểm, sở thích, trí tưởng tượng của các em. Ngoài ra, môn Mỹ thuật khuyến khích các em không chỉ phát triển tư duy sáng tạo mà còn góp phần vào giúp các em phát triển toàn diện, tư duy logic, đời sống tinh thần và kỹ năng mềm cần thiết, giáo dục học sinh phát triển theo chương trình giáo dục phổ thông mới năm 2018.

Học sinh lớp 3 đang trong giai đoạn phát triển mạnh mẽ về cả thể chất và tinh thần. Ở độ tuổi này, các em rất tò mò, hiếu động và thích khám phá thế giới xung quanh. Các em có nhu cầu thể hiện bản thân và sáng tạo thông qua các hoạt động nghệ thuật. Hoạt động mỹ thuật, đặc biệt là hoạt động nhóm, cung cấp cho các em cơ hội để khám phá các vật liệu, kỹ thuật và ý tưởng mới, đồng thời thể hiện trí tưởng tượng và sự sáng tạo của mình. Tuy nhiên, học sinh lớp 3 thường có khả năng tập trung còn hạn chế. Các em dễ bị xao nhãng bởi những yếu tố bên ngoài và khó có thể duy trì sự tập trung trong thời gian dài. Do đó, khi tổ chức hoạt động nhóm trong môn Mỹ thuật, giáo viên cần lưu ý chia nhỏ hoạt động thành nhiều bước nhỏ, đồng thời sử dụng các phương pháp giảng dạy đa dạng và sinh động để thu hút sự chú ý của học sinh.

Nhận thức vai trò cốt lõi của việc đưa hoạt động nhóm vào các tiết học Mỹ Thuật lớp 3, tôi mạnh dạn lựa chọn đề tài nghiên cứu: ***“Biện pháp giúp nâng cao hoạt động theo nhóm trong giảng dạy môn Mỹ thuật 3 - Kết nối tri thức”***.

2. Mục tiêu của đề tài, sáng kiến.

Trên cơ sở nghiên cứu lý luận và khảo sát thực tiễn, đề tài nhằm mục đích giúp giáo viên có những giải pháp mới, hiệu quả trong việc nâng cao hoạt động theo nhóm trong giảng dạy môn Mỹ thuật 3.

3. Thời gian, đối tượng, phạm vi nghiên cứu:

- Thời gian nghiên cứu: Năm học 2023 - 2024
- Đối tượng nghiên cứu: Các giải pháp giúp nâng cao hoạt động theo nhóm trong giảng dạy môn Mỹ thuật 3
- Phạm vi nghiên cứu: 31 em học sinh lớp 3A, trường Tiểu học Đồng Thái

II. Nội dung của sáng kiến:

1. Hiện trạng vấn đề:

Khi thực hiện nhận công tác tại trường Tiểu học Đồng Thái tôi nhận thấy trong quá trình tổ chức dạy học môn Mỹ thuật còn nhiều hạn chế, bất cập. Phương pháp giảng dạy của giáo viên dạy môn Mỹ thuật còn sử dụng các phương pháp dạy học truyền thống như trình bày về lý thuyết của bài học sau đó cho học sinh chép phần lý thuyết đó ở trên bảng và tiến hành cho các em vẽ lại sau đó giáo viên sẽ đưa ra nhận xét kết luận, giáo viên vẽ hướng dẫn mẫu và học sinh nhìn phần vẽ mẫu của giáo viên rồi vẽ vào vở. Quy trình lặp đi lặp lại này gây ảnh hưởng lớn đến chất lượng môn học và sự hứng thú học sinh, học sinh dần cảm thấy nhàm chán, không còn hứng thú học tập như ban đầu, đồng thời, hạn chế sự sáng tạo của học sinh khi tiến hành vẽ và tham gia các hoạt động học tập liên quan đến môn Mỹ thuật.

Ngoài ra, từ thực trạng nắm bắt, tôi cũng nhận thấy một vài thuận lợi và khó khăn khác trong công tác giảng dạy bộ môn Mỹ thuật tại trường như sau:

*** Thuận lợi:**

- Nhà trường đã tạo điều kiện hết mức về cơ sở vật chất, trang thiết bị phục vụ cho công tác giảng dạy môn Mỹ thuật đồng thời cũng đưa ra các công văn động viên giáo viên trong việc áp dụng các phương pháp giảng dạy mới đối với môn học đặc biệt là thực hành môn Mỹ thuật.
- Hầu hết giáo viên trong nhà trường đều được đào tạo để nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ, tận tâm, tận tụy với nghề và thực hiện tốt công tác giảng dạy.

- Đa số học sinh chuẩn bị bài tốt, thực hiện làm theo nhóm đạt yêu cầu, sản phẩm sáng tạo và đa dạng.

* Khó khăn:

- Mặc dù nhà trường tạo điều kiện về cơ sở vật chất cho công tác giảng dạy môn mỹ thuật tại trường tuy nhiên nhà trường vẫn chưa có máy để trình chiếu các hình ảnh cho học sinh tiếp cận tranh ảnh của những học sinh năm trước để học hỏi kinh nghiệm.

- Việc bố trí giữa các tiết học môn Mỹ thuật trong tuần còn bị ảnh hưởng bởi các môn học khác vì vậy các tiết học này không được liền mạch, bị gián đoạn dẫn đến giảm tính hứng thú của môn học.

- Một số học sinh không có ý thức thực hành nhóm, không chủ động tham gia học tập. Một số học sinh chưa chuẩn bị đầy đủ đồ dùng học tập của môn Mỹ thuật trước khi đến lớp vì vậy đã một phần ảnh hưởng đến chất lượng môn học cũng như gây khó khăn cho giáo viên trong việc chia nhóm và nâng cao hiệu quả môn học.

Qua thực tế việc tổ chức hoạt động nhóm ở môn Mỹ thuật còn hạn chế:

Tiêu chí	Số lượng	Tỉ lệ
Học sinh tích cực tham gia các hoạt động nhóm	6/31	19,35%
Học sinh biết lắng nghe ý kiến của nhau, tôn trọng ý kiến cá nhân	9/31	29%
Học sinh luôn hỗ trợ lẫn nhau, tích cực trong quá trình thực hiện nhiệm vụ nhóm	9/31	29%
Học sinh chủ động giải quyết mâu thuẫn một cách tích cực	10/31	32,26%
Học sinh có tinh thần trách nhiệm cao với nhóm, luôn nỗ lực hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao	6/31	19,35%

2. Giải pháp thực hiện sáng kiến để giải quyết vấn đề:

Giải pháp 1: Vận dụng mô hình “Lớp học đảo ngược” nâng cao tính chủ động, tích cực và trách nhiệm làm việc nhóm cho học sinh

*** Mục tiêu:**

Biện pháp được xây dựng nhằm áp dụng một mô hình lớp học mới - mô hình lớp học đảo ngược trong giảng dạy tiết Mỹ thuật lớp 3. Thông qua mô hình này, giúp các em học sinh tích cực và chủ động hơn trong quá trình tự tìm kiếm kiến thức, phát huy tính tự học cho học sinh và trách nhiệm làm việc nhóm cho học sinh. Biện pháp cũng giúp nâng cao, đa dạng hóa hoạt động của học sinh trong giờ học, xây dựng lớp học sáng tạo hơn, chủ động hơn, phát huy tính tự học, sáng tạo giải quyết vấn đề, ứng phó với các tình huống khác nhau của học sinh. Qua đó, kỹ năng làm việc nhóm cũng dần nâng cao.

*** Nội dung thực hiện:**

Phương pháp học tập “lớp học đảo ngược” đại diện cho một hình thức học trái ngược hoàn toàn so với mô hình truyền thống. Trong phương pháp này, học sinh sẽ được tiếp cận nội dung bài giảng trước khi tham gia vào buổi học thông qua việc xem các video đã được ghi sẵn hoặc tham khảo tài liệu, thực hiện một số hoạt động nghiên cứu. Đôi khi, các em cũng sẽ tham gia vào các cuộc thảo luận trực tuyến, chuẩn bị câu hỏi cũng như chủ đề thảo luận. Khi đến lớp, học sinh sẽ tận dụng thời gian để đặt câu hỏi cho giáo viên, tham gia vào các hoạt động làm bài tập và thảo luận nhóm, nhằm mục đích hiểu sâu và mở rộng kiến thức.

Lớp học đảo ngược được thực hiện có ý nghĩa quan trọng nhằm nâng cao sự chủ động rèn luyện kỹ năng tự học, năng lực giải quyết vấn đề cho học sinh và trách nhiệm làm việc nhóm cho học sinh. Với mô hình lớp học đảo ngược, việc học sinh chuẩn bị trước mang tính quyết định đến sự thành công của tiết học. Đồng thời, hoạt động hướng dẫn các em học sinh chuẩn bị bài trước ở nhà cũng sẽ giúp các em tìm hiểu kiến thức một cách chủ động hơn, là kim chỉ nam cho hoạt động học tập, tự học tại nhà của học sinh.

Ví dụ: Khi dạy học sinh đến **Bài 7: Cảnh vật quanh em, trang 40, Mỹ thuật 3, Kết nối tri thức với cuộc sống**, tôi đã chia nhóm và tổ chức tiết học theo mô hình “Lớp học đảo ngược” cho học sinh.

Chủ đề 7

CẢNH VẬT QUANH EM

- Tạo được sản phẩm mỹ thuật về cảnh vật yêu thích.
- Bước đầu biết sử dụng yếu tố chính – phụ trong tạo hình sản phẩm.
- Biết sử dụng vật liệu sẵn có để tạo một sản phẩm đồ chơi.

Cảnh vật trong cuộc sống

1. Chợ nổi Cái Răng, thành phố Cần Thơ
Nguồn: Nguyễn Tuấn Anh

2. Tháp Rùa, thành phố Hà Nội
Nguồn: Louis Nguyen

Vào cuối tiết học trước, tôi thực hiện chia lớp thành các nhóm, giao nhiệm vụ cho thành viên các nhóm nghiên cứu các kiến thức liên quan để phục vụ cho nội dung **Bài 7: Cảnh vật quanh em** nhằm nâng cao chất lượng bài học và thực hiện hiệu quả hoạt động nhóm.

Để học sinh có thể học nhóm hiệu quả, tránh bị sao nhãng và làm bài theo kiểu đối phó, tôi đã hướng dẫn học sinh có thể chọn hình thức học nhóm tại nhà của một bạn hoặc thảo luận trên lớp trong các giờ giải lao,...

Bên cạnh đó, tôi cũng yêu cầu học sinh cần làm biên bản học nhóm để báo cáo kèm sản phẩm học tập bao gồm các nội dung chính như: Tên nhóm, thành viên, địa điểm học nhóm, thời gian học nhóm, nhiệm vụ phân công cho từng thành viên,.... vừa để bảo chất lượng tự học của học sinh lại vừa rèn cho các em kỹ năng làm việc nhóm hiệu quả và bài bản.

Đồng thời, các thành viên trong nhóm tự bầu vai trò của các thành viên: nhóm trưởng, thư ký,... Sau khi phân chia nhiệm vụ cụ thể cho từng thành viên, các nhóm tiến hành nghiên cứu, tìm hiểu về một số cảnh đẹp ở Hà Nội mà các em biết.

Các nhóm sau khi thảo luận và làm nhiệm vụ tìm hiểu kiến thức về các cảnh đẹp ở Hà Nội (Hồ Gươm, Lăng Bác, Chùa Một Cột, Văn Miếu,...) và cùng nhau lên ý tưởng để trình bày lại các kiến thức đó trên lớp cho giáo viên và các bạn. Sản phẩm trình bày của các nhóm có thể vẽ trên giấy hoặc sưu tầm các hình ảnh liên quan kết hợp với một bài thuyết trình ngắn.

Hoạt động nhóm

Đến tiết học, tôi sẽ gọi ngẫu nhiên 1 nhóm lên thuyết trình về kiến thức Bài 7 mà nhóm đã tìm hiểu được. Trong quá trình nhóm thuyết trình, các nhóm còn lại đưa ra câu hỏi và nhận xét. Nếu học sinh gặp khó khăn và vướng mắc thì tôi sẽ hỗ trợ giải đáp. Sau khi các nhóm thuyết trình kết thúc, tôi tiến hành nhận xét lại hiệu quả thuyết trình của các nhóm và chuẩn hóa kiến thức.

Thông qua biện pháp này, các em cũng đã nắm được cách vẽ và phân tích cách vẽ cụ thể. Hoạt động này cũng kết hợp các yêu cầu về cách trình bày bằng công nghệ, tạo cơ hội để các em trau dồi và phát triển kỹ năng này. Việc làm việc riêng với từng nhóm nhỏ và sau đó là hoàn thành nhiệm vụ chung của cả lớp sẽ tạo điều kiện để các em học sinh cùng phát triển kỹ năng làm việc nhóm hiệu quả hơn.

* Điểm mới:

Điểm mới của biện pháp nằm ở việc đã áp dụng hiệu quả mô hình lớp học đảo ngược trong học tập. Giờ đây, thay vì tiếp thu thông tin từ giáo viên, các em sẽ phải tự tìm hiểu thông qua sự hướng dẫn của giáo viên và sau đó chia sẻ lại cho người khác. Việc này sẽ giúp các em học sinh ghi nhớ kiến thức tốt hơn, không chỉ góp phần rèn luyện phẩm chất trách nhiệm, chăm chỉ, năng lực làm việc nhóm, sáng tạo xử lý vấn đề, tự chủ, tự học mà còn góp phần nâng cao kết quả học tập của các em học sinh.

Giải pháp 2: Chia nhóm tổ chức hoạt động thuyết trình và triển lãm theo kỹ thuật phòng tranh

* Mục tiêu:

Thực hiện biện pháp này nhằm giúp học sinh hình dung được một buổi triển lãm sẽ như thế nào, một phần giúp các em mở rộng thêm tư duy mỹ thuật, biết tham khảo những điểm hay ở sản phẩm của nhóm bạn, từ đó rút ra cho bản thân những kinh nghiệm quý báu, cải thiện chất lượng ở những tác phẩm sau. Đồng

thời từ buổi triển lãm rèn luyện cho học sinh khả năng làm việc nhóm và kỹ năng thuyết trình cho học sinh, chất lượng môn học nâng cao.

* Nội dung thực hiện:

Kỹ thuật phòng tranh là cách thức tổ chức hoạt động học tập trong đó các kết quả thực hiện nhiệm vụ học tập của học sinh được trưng bày như một phòng triển lãm tranh. Khái niệm "tranh" ở đây có thể được hiểu là sản phẩm học tập trực quan của học sinh. Kỹ thuật phòng tranh được coi là một trong những kỹ thuật dạy học tích cực có hiệu quả cao và ý nghĩa quan trọng trong tổ chức các hoạt động học cho học sinh, giúp phát huy tính tích cực, chủ động tham gia và hợp tác của học sinh. Kỹ thuật này cũng có tính linh hoạt cao. Giáo viên có thể sử dụng kỹ thuật này cho hoạt động cá nhân, hoạt động cặp hoặc hoạt động nhóm.

Việc thực hiện chia nhóm tổ chức hoạt động thuyết trình và triển lãm theo kỹ thuật phòng tranh có vai trò và ý nghĩa quan trọng nhằm giúp học sinh phát huy tính tích cực, chủ động và nâng cao khả năng hợp tác của học sinh để bài thuyết trình nhóm được diễn ra hiệu quả. Kỹ thuật này đảm bảo các học sinh không chỉ rèn luyện khả năng ngôn ngữ mà còn giúp cho học sinh nâng cao khả năng quan sát, phân tích tranh, đảm bảo hiệu quả của hoạt động nhóm diễn ra sôi nổi.

Vì nhà trường không có phòng học riêng để triển lãm và lưu lại các sản phẩm của học sinh nên hoạt động triển lãm trên lớp cần diễn ra chi tiết và bài bản hơn để đảm bảo các em có đủ thời gian quan sát và tham khảo các sản phẩm của nhóm bạn để rút ra kinh nghiệm cho bản thân.

Ví dụ: Sau khi hướng dẫn học sinh kiến thức ***Bài 5: Một số vật liệu sử dụng trong thực hành sáng tạo, trang 28, Mĩ thuật 3, Kết nối tri thức với cuộc sống***, tôi đã chia nhóm và giao nhiệm vụ cho các nhóm thảo luận, phân công nhiệm vụ để hoàn thành sản phẩm “Thiệp chúc mừng” từ các nguyên vật liệu khác nhau và tổ chức hoạt động thuyết trình, triển lãm theo kỹ thuật phòng tranh cho học sinh.

Trước tiên, tôi tiến hành chia học sinh thành các nhóm nhỏ, mỗi nhóm có số lượng thành viên tương đương nhau để đảm bảo tính công bằng cho hoạt động. Mỗi nhóm sẽ có thời gian 1 tuần để cùng nhau hoàn thiện ít nhất 3 sản phẩm “Thiệp chúc mừng” theo những video gợi ý mà tôi đã sưu tầm và hướng dẫn mà tôi đã truyền đạt.

Đến tiết học sau, tôi sẽ giới thiệu hoạt động triển lãm tranh và yêu cầu các nhóm trưng bày sản phẩm của mình ở những vị trí dễ quan sát trong lớp. Cả lớp sẽ lần lượt đi xem triển lãm của các nhóm. Bên cạnh tác phẩm trưng bày, tôi yêu cầu mỗi nhóm chuẩn bị thêm nội dung thuyết trình cho tác phẩm của nhóm mình. Khi có bạn đến tham quan, thành viên của nhóm sẽ thay nhau thuyết trình để các bạn hiểu rõ hơn về tác phẩm của nhóm mình.

Sản phẩm nhóm 1

Sản phẩm nhóm 2

Trong quá trình tham quan triển lãm, tôi yêu cầu mỗi học sinh phải chuẩn bị 1 tờ giấy và trong quá trình xem triển lãm các em cần ghi ít nhất 1 nhận xét của mình về mỗi sản phẩm được trưng bày của nhóm khác. Các em cần nhận xét về nguyên liệu, hình dáng, màu sắc, cách trang trí... của sản phẩm.

Trong lúc diễn ra triển lãm, tôi cũng quan sát và điều động tổ chức hoạt động tránh trường hợp có sản phẩm rất ít học sinh xem, có sản phẩm lại có quá đông

học sinh xem. Đồng thời trong thời gian đó tôi cũng xem xét 1 lượt các sản phẩm của các nhóm.

Hết thời gian triển lãm, tôi cho cả lớp bình chọn ra 3 sản phẩm có nhiều lượt yêu thích nhất. Để công bằng và tránh trường hợp học sinh trong nhóm chỉ chọn sản phẩm của nhóm mình làm, tôi yêu cầu học sinh các nhóm không được bình chọn cho sản phẩm của nhóm mình.

Với 3 sản phẩm “Thiệp chúc mừng” được yêu thích nhất, tôi sẽ trưng bày lên trước bảng lớp, lần lượt gọi ngẫu nhiên 3 bạn nêu lên nhận xét của mình đã ghi lại về sản phẩm đó khi đi xem triển lãm. Sau khi nghe nhận xét của các em, tôi sẽ nhận xét các điểm đã làm tốt và những điểm cần khắc phục của các em.

Sau khi thực hiện biện pháp, học sinh đã nắm vững kiến thức về chủ đề học tập một cách sâu sắc và toàn diện hơn. Các em nâng cao kỹ năng tư duy phản biện, sáng tạo và giải quyết vấn đề thông qua quá trình thảo luận, hợp tác trong nhóm. Bên cạnh đó, qua hoạt động trên, các em cũng đã nâng cao kỹ năng thuyết trình của mình và tự tin hơn khi đứng trước đám đông. Ngoài ra, học sinh cũng cảm thấy hứng thú và thoải mái hơn khi học tập, từ đó hình thành thái độ tích cực đối với môn Mỹ thuật.

*** Điểm mới:**

Điểm mới của việc tổ chức thuyết trình và triển lãm tại lớp cho học sinh nằm ở việc đưa Mỹ thuật đến gần hơn với học sinh, phổ biến cho học sinh biết một buổi triển lãm cơ bản sẽ diễn ra như thế nào. Thêm vào đó, hoạt động không chỉ giúp học sinh rèn luyện kỹ năng tự tin phát biểu trước đám đông, mà còn giúp các em mở rộng tư duy sáng tạo, biết lắng nghe, học hỏi người khác để hoàn thiện, trau dồi bản thân hơn, kỹ năng làm việc nhóm hiệu quả hơn.

Giải pháp 3: Tăng cường tổ chức trò chơi học tập liên quan đến chủ đề mỹ thuật theo nhóm

*** Mục tiêu:**

Biện pháp được xây dựng nhằm áp dụng phương pháp trò chơi học tập trong các tiết học liên quan đến chủ đề mỹ thuật theo nhóm. Thông qua phương pháp này thay đổi không khí lớp học, xây dựng lớp học trở nên vui vẻ, tích cực hơn. Các biện pháp này cũng góp phần gắn kết lớp học, xây dựng tập thể lớp học đoàn kết, giúp các em học sinh chủ động, tích cực hơn, năng động, sáng tạo phát huy năng lực của bản thân.

*** Nội dung thực hiện:**

Việc tổ chức các trò chơi học tập trong các phần liên quan đến chủ đề mỹ thuật theo nhóm vừa giúp nâng cao sự hứng thú cho học sinh, kích thích tinh thần thi đua lành mạnh, chủ động tích cực trong học tập. Đặc biệt, việc giảng dạy thông qua trò chơi là một trong những phương pháp dạy học mang lại rất nhiều lợi ích. Phương pháp này không chỉ giúp học sinh dễ dàng hơn trong việc tiếp cận kiến thức mới mà còn là công cụ hỗ trợ học sinh ghi nhớ và ôn lại những bài đã được học trước đó. Hơn thế nữa, phương pháp này còn rèn luyện cho học sinh khả năng tư duy nhạy bén, ứng biến nhanh nhạy, tăng sự tự tin và năng động trong học tập. Đồng thời, việc tổ chức các trò chơi cho học sinh sẽ tạo nên một môi trường thoải mái, từ đó tạo sự hưng phấn và tích cực trong tiết học. Ngoài ra, biện pháp tổ chức trò chơi còn rèn luyện khả năng học nhóm cho học sinh, tạo sự cởi mở, đoàn kết và hỗ trợ lẫn nhau.

Để tổ chức trò chơi hiệu quả, các giáo viên cần tuân theo một số nguyên tắc sau: Trò chơi phải phù hợp với không gian, trang thiết bị và nguồn lực có sẵn của trường; Mỗi trò chơi phải có mục tiêu rõ ràng; Tổ chức, biên soạn câu hỏi cho trò chơi phải bám vào “Chuẩn kiến thức - kĩ năng” của môn học; Tổ chức trò chơi phải xác định được thời gian, trò chơi không nên kéo dài quá lâu. Đối với trò chơi trong tiết học; Trò chơi phải có sức hấp dẫn, thu hút được sự tham gia của học sinh, tạo không khí thoải mái, hấp dẫn trong học tập; Giáo viên cần đảm bảo sự công bằng trong quá trình chơi,...

Trong quá trình giảng dạy môn Mỹ thuật cho học sinh lớp 3, tôi thường tổ chức trò chơi cho học sinh trong phần khởi động của tiết học để tạo không khí vui tươi, phấn khởi để các em bước vào bài học mới. Bên cạnh đó, tôi còn tổ chức các trò chơi lồng ghép trong giờ học để tăng tính thi đua, cạnh tranh lành mạnh cho học sinh. Ngoài ra, tôi còn tổ chức các trò chơi ở cuối buổi học để giúp học sinh củng cố lại kiến thức đã học, giúp các em nhớ lâu hơn.

Ví dụ 1: Khi dạy học sinh ***Bài 9: Sinh hoạt trong gia đình, trang 52, Mỹ thuật 3, Kết nối tri thức với cuộc sống***, tôi đã tổ chức cho học sinh tham gia trò chơi “Đố bạn! Hoạt động gì?”.

- Mục tiêu: Trò chơi này nhằm khơi gợi ý tưởng, mang đến thông tin về đa dạng các hoạt động thường diễn ra ở các gia đình cho học sinh.

- Cách chơi: Ở trò chơi này, trước tiên tôi sẽ chuẩn bị danh sách các cụm từ chỉ hoạt động sinh hoạt thường diễn ra ở mỗi gia đình. Chẳng hạn: Ăn cơm, dọn dẹp nhà cửa, đi ngủ, đi chơi,... Lần lượt mỗi nhóm sẽ tham gia trò chơi, một thành viên dùng ngôn ngữ hình thể để diễn tả hành động, cử chỉ và các thành viên còn lại sẽ đoán tên các hành động, cử chỉ đó. Trong vòng 3 phút, nhóm nào đoán được nhiều hành động, cử chỉ hơn sẽ dành chiến thắng.

Ví dụ 2: Khi dạy học sinh **Bài 10: An toàn giao thông, trang 58, Mỹ thuật 3, Kết nối tri thức với cuộc sống**, tôi đã tổ chức cho học sinh tham gia trò chơi “Đi tìm mảnh ghép”.

- Mục tiêu: Trò chơi này nhằm mục tiêu gợi ý tưởng, mang đến sự đa dạng và tìm ra mảnh ghép hội họa cho học sinh trong tạo dáng hội họa nhằm nâng cao khả năng làm việc nhóm của học sinh.

- Cách chơi: Để tổ chức trò chơi này, tôi sẽ chuẩn bị các hình ảnh miêu tả hoạt động tham gia giao thông quen thuộc và cắt các hình ảnh ra thành nhiều mảnh ghép nhỏ, sau đó để các mảnh ghép trong những chiếc hộp khác nhau.

Sản phẩm nhóm 1

Sản phẩm nhóm 2

Đến giờ học, tôi sẽ chia học sinh thành nhiều nhóm nhỏ, số lượng nhóm tương đương với số hộp mảnh ghép mà tôi đã chuẩn bị. Tiếp đến, tôi phát cho mỗi nhóm một hộp mảnh ghép và bắt đầu bấm thời gian.

Yêu cầu của trò chơi là các nhóm phải nhanh chóng thảo luận, sắp xếp các mảnh ghép nhỏ để thành một bức tranh hoàn chỉnh. Nhóm nào ghép được hình ảnh của các sinh vật chính xác trong thời gian nhanh nhất sẽ dành chiến thắng. Nhóm chiến thắng sẽ được tôi tuyên dương và tặng những phần quà nhỏ trước lớp.

Thông qua các trò chơi này, các em học sinh đã tham gia rất tích cực, giúp không khí lớp học trở nên vui vẻ, hào hứng hơn, đồng thời, các em học sinh chủ động tích cực hơn. Đặc biệt thông qua các tiết học này, các em học sinh cũng được rèn luyện kỹ năng làm việc nhóm và luyện tập về các kiến thức đã được học.

*** Điểm mới:**

Điểm mới của biện pháp nằm ở việc áp dụng các trò chơi học tập một cách hiệu quả. Lồng ghép giữa việc học mà chơi, chơi mà học vừa giúp các em rèn luyện kiến thức, kỹ năng làm việc nhóm, vừa giúp thay đổi không khí học tập căng thẳng, giúp các em thư giãn sau những giờ phút học tập trên lớp. Hoạt động này cũng giúp các em học sinh phát huy tinh thần đoàn kết, làm việc nhóm, tư duy kiến thức nhanh chóng, hiểu hơn về kiến thức, gắn kết tập thể.

3. Kết quả sau khi áp dụng giải pháp sáng kiến tại đơn vị:

Sau khi thực hiện áp dụng biện pháp trong một khoảng thời gian nhất định, tôi nhận thấy công tác dạy và học đều có những tiến bộ rõ rệt qua số liệu thực tế khảo sát cũng như quá trình quan sát, so sánh trước sau. Hoạt động nhóm của học sinh trong giờ Mĩ thuật diễn ra sôi nổi, vui tươi hơn rất nhiều, các em thoải mái trong việc bày tỏ cũng như bảo vệ ý kiến cá nhân, nhưng không có nghĩa là bác bỏ tất cả những ý kiến khác, các em vẫn biết lắng nghe và tiếp thu, từ đó cả nhóm làm việc rất văn minh, vui vẻ cùng nhau thống nhất được kết quả, ý tưởng then chốt cho sản phẩm của mình. Bên cạnh đó, nhờ có những hoạt động tạo ra trải nghiệm thực tế như hoạt động triển lãm tranh mà học sinh có cơ hội mở rộng kiến thức, cảm thấy Mĩ thuật trở nên gần gũi, thân thuộc hơn. Học sinh chủ động, tự giác tham gia các hoạt động thảo luận nhóm. Tinh thần trách nhiệm của học sinh cũng được nâng cao.

Về công tác giảng dạy, vì lớp đã đi vào nề nếp từ thái độ học tập đến kỹ năng mềm cần thiết nên lượng công việc của giáo viên đã giảm đi khá nhiều, đa phần

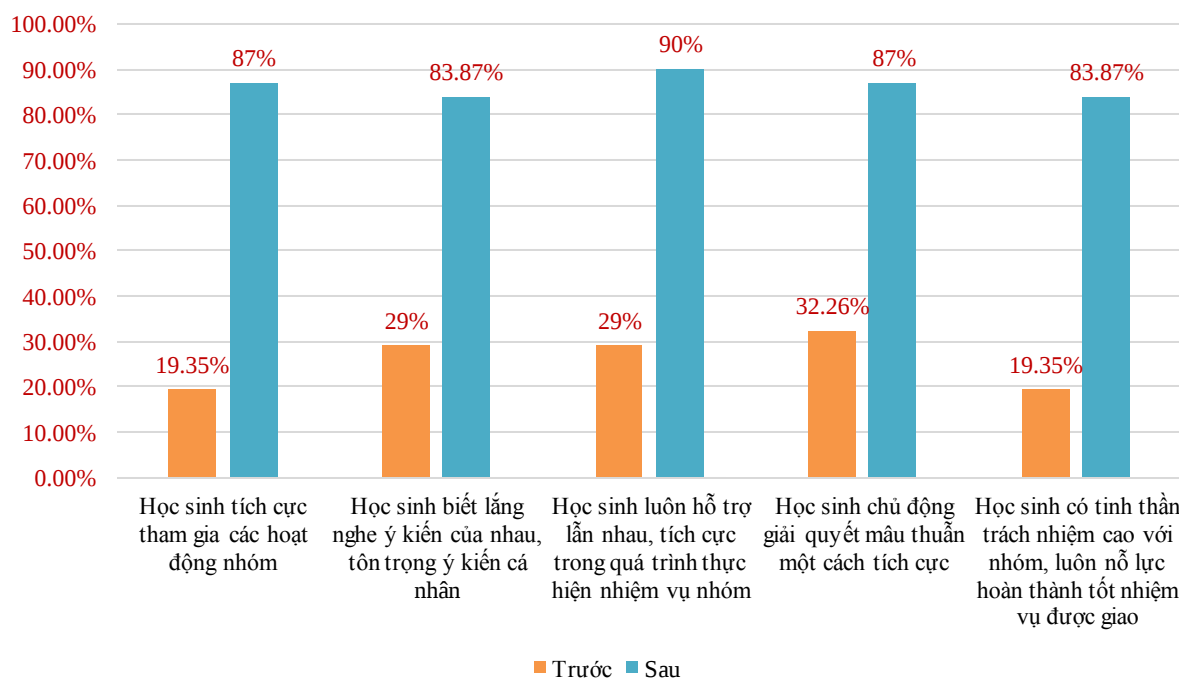
là học sinh hoàn toàn tự giác chủ động tích cực hứng thú tham gia công việc được giao mà không cần phải nhắc nhở các em quá nhiều.

Để những dẫn chứng trên mang tính thuyết phục hơn, tôi sẽ đưa ra số liệu thực tế thu thập về từ khảo sát của lớp 3A sĩ số 31 học sinh/ lớp tại trường Tiểu học Đồng Thái, Ba Vì, Hà Nội để kết quả mang tính khách quan nhất có thể. Cụ thể, số liệu được trình bày như nội dung các bảng dưới đây:

Bảng so sánh sự thay đổi về chất lượng hoạt động nhóm của học sinh lớp 3A trong giờ học môn Mỹ thuật trước và sau khi áp dụng sáng kiến

Tiêu chí	Trước SKKN		Sau SKKN	
	Số lượng	Tỉ lệ	Số lượng	Tỉ lệ
Học sinh tích cực tham gia các hoạt động nhóm	6/31	19,35%	27/31	87%
Học sinh biết lắng nghe ý kiến của nhau, tôn trọng ý kiến cá nhân	9/31	29%	26/31	83,87%
Học sinh luôn hỗ trợ lẫn nhau, tích cực trong quá trình thực hiện nhiệm vụ nhóm	9/31	29%	28/31	90%
Học sinh chủ động giải quyết mâu thuẫn một cách tích cực	10/31	32,26%	27/31	87%
Học sinh có tinh thần trách nhiệm cao với nhóm, luôn nỗ lực hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao	6/31	19,35%	26/31	83,87%

Biểu đồ so sánh sự thay đổi về chất lượng hoạt động nhóm của học sinh lớp 3A trong giờ học môn Mỹ thuật trước và sau

Bảng so sánh trên cho thấy sự thay đổi tích cực rõ rệt về chất lượng hoạt động nhóm của học sinh lớp 3A trong giờ học môn Mỹ thuật sau khi áp dụng sáng kiến kinh nghiệm. Cụ thể, Tỷ lệ học sinh tích cực tham gia hoạt động nhóm tăng mạnh, từ 19,35% trước khi áp dụng sáng kiến lên 87% sau khi áp dụng. Điều này cho thấy học sinh hứng thú và tham gia vào các hoạt động nhóm một cách tích cực hơn. Số học sinh biết lắng nghe ý kiến của nhau, tôn trọng ý kiến cá nhân cũng tăng từ 9 lên thành 26 học sinh (tăng với tỷ lệ 54,87%). Bên cạnh đó, tỷ lệ học sinh luôn hỗ trợ lẫn nhau, tích cực trong quá trình thực hiện nhiệm vụ nhóm cũng tăng từ 29% (9/31 học sinh) lên thành 90% (28/31 học sinh). Số học sinh chủ động giải quyết mâu thuẫn một cách tích cực tăng từ 10 lên thành 27 học sinh (tăng với tỷ lệ 54,74%). Ngoài ra, tỷ lệ học sinh có tinh thần trách nhiệm cao với nhóm, luôn nỗ lực hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao cũng tăng mạnh từ 19,35% lên thành 83,87%. Nhìn chung, có thể thấy rằng sáng kiến kinh nghiệm đã góp phần giúp học sinh lớp 3A tham gia hoạt động nhóm tích cực hơn, biết hợp tác, hỗ trợ lẫn nhau và có tinh thần trách nhiệm cao hơn. ***Và thành công đã đến với tôi: Đạt giải ba cấp huyện thi GV dạy giỏi. đó cũng là minh chứng cho sự áp dụng sáng kiến tại trường.***

4. Hiệu quả của sáng kiến:

4.1. Hiệu quả về khoa học:

Hoạt động theo nhóm cũng giúp học sinh phát triển các kỹ năng mềm quan trọng như giao tiếp, hợp tác, giải quyết vấn đề và ra quyết định. Qua hoạt động theo nhóm, học sinh có cơ hội vận dụng kiến thức vào thực tiễn, sáng tạo và rèn luyện khả năng tư duy độc lập. Bên cạnh đó, hoạt động theo nhóm giúp giáo viên đổi mới phương pháp giảng dạy, chuyển từ phương pháp truyền thống sang phương pháp học tập tích cực, lấy học sinh làm trung tâm, đồng thời, giúp giáo viên đánh giá học sinh một cách toàn diện hơn, không chỉ dựa vào kết quả học tập mà còn dựa vào quá trình tham gia hoạt động nhóm.

4.2. Hiệu quả về kinh tế

Sáng kiến đề xuất sử dụng nguồn tài liệu mở sẵn có trên mạng internet để xây dựng bài tập, thay vì mua tài liệu bên ngoài. Việc này giúp giảm thiểu chi phí cho cả giáo viên và học sinh. Nhờ hoạt động nhóm hiệu quả, học sinh có thể tự nghiên cứu, thảo luận và chia sẻ kiến thức với nhau để hoàn thành bài tập nhóm mà không cần phải mua sách vở bổ trợ. Bên cạnh đó, hoạt động nhóm giúp học sinh tiếp thu kiến thức nhanh chóng và hiệu quả hơn, do đó học sinh có thể tự chủ trong việc học tập theo nhóm, giúp giáo viên có thêm thời gian để ôn luyện kiến thức và hỗ trợ giải đáp cho các em.

4.3. Hiệu quả về xã hội

Hoạt động theo nhóm giúp học sinh học tập một cách vui vẻ, thoải mái và hiệu quả hơn, các em có cơ hội giao lưu, kết bạn và học hỏi lẫn nhau. Từ đó, tạo nên môi trường học tập tích cực giúp học sinh phát triển toàn diện về trí tuệ, thể chất và nhân cách. Khi học sinh được học tập trong môi trường giáo dục tích cực, chất lượng giáo dục sẽ được nâng cao. Học sinh sẽ có cơ hội phát triển tiềm năng của bản thân và trở thành những công dân có ích cho xã hội.

5. Tính khả thi

Với tính thực tiễn cũng như mới mẻ, sáng kiến có thể được tham khảo và sử dụng trên tất cả các lớp trong khối 3 của nhà trường cũng như các khối lớp khác. Về lâu dài, biện pháp giúp trường hình thành nên một thể hệ học sinh năng động, sáng tạo và không ngừng chủ động trong việc học hỏi. Đối với khối 3 nói riêng và những khối khác nói chung của các trường trên địa bàn huyện, tỉnh, giáo viên vẫn có thể thử áp dụng để xem xét độ hiệu quả, tuy nhiên cần có những điều chỉnh phù hợp cho nội dung của từng khối lớp, cũng như chất lượng cơ sở vật chất, môi trường giáo dục từ phía nhà trường. Sáng kiến cũng có thể áp dụng rộng rãi các lớp các trường Tiểu học trên địa bàn thủ đô Hà Nội.

6. Thời gian thực hiện đề tài, sáng kiến

- Sáng kiến được áp dụng trong năm học 2023 - 2024

7. Kinh phí thực hiện đề tài, sáng kiến: Không

III. Kiến nghị, đề xuất

Sáng kiến kinh nghiệm “***Biện pháp giúp nâng cao hoạt động theo nhóm trong giảng dạy môn Mỹ thuật 3 - Kết nối tri thức***” đề xuất các giải pháp thiết thực nhằm thúc đẩy hiệu quả hoạt động nhóm trong các tiết học Mỹ thuật lớp 3. Qua đó, góp phần nâng cao chất lượng giáo dục toàn diện cho học sinh, giúp các em phát triển năng lực sáng tạo, tư duy thẩm mỹ và kỹ năng hợp tác nhóm. Sáng kiến mang ý nghĩa thiết thực bởi hoạt động nhóm được xây dựng phù hợp với lứa tuổi và tâm lý học sinh lớp 3, kích thích hứng thú, tạo môi trường học tập tích cực và hiệu quả. Các hoạt động nhóm trong sáng kiến rèn luyện cho học sinh kỹ năng mềm như giao tiếp, hợp tác, lắng nghe, chia sẻ, đồng thời phát triển tư duy sáng tạo, khả năng giải quyết vấn đề và tinh thần trách nhiệm. Đồng thời, sáng kiến cũng khuyến khích học sinh chủ động tham gia, khám phá kiến thức, từ đó tiếp thu bài học tốt hơn, phát triển năng lực thẩm mỹ và sáng tạo. Ngoài ra, sáng kiến này có thể áp dụng rộng rãi trong giảng dạy môn Mỹ thuật 3, góp phần đổi mới phương pháp dạy học, nâng cao chất lượng giáo dục và tạo môi trường học tập tích cực cho học sinh.

Nhằm mục đích giúp đề tài nghiên cứu trở nên có giá trị và thiết thực hơn, tôi xin được nêu một vài đề xuất kiến nghị như sau:

* Đối với Sở GD&ĐT:

Cần kịp thời đưa ra những chỉ đạo sát sao đối với hoạt động nhóm cho học sinh Tiểu học theo chương trình giáo dục phổ thông 2018 tại các trường, đưa ra định hướng chung để các nhà trường có thể từ đó phát triển sâu rộng; Cần tích cực tổ chức các buổi tập huấn, trau dồi kỹ năng về các nội dung liên quan đến hoạt động nhóm cho học sinh theo chương trình đổi mới, đưa ra các phương pháp giáo dục tích cực cho giáo viên để từ đó áp dụng trong quá trình tổ chức. Đồng thời tổ chức các cuộc thi liên quan đến Mỹ thuật, hội họa cho học sinh nhằm tạo ra sân chơi cho học sinh nâng cao vốn kiến thức của bản thân, vận dụng những kiến thức đã học thông qua các cuộc thi và các buổi trải nghiệm.

* Đối với nhà trường:

BGH nên đầu tư nhiều hơn vào cơ sở vật chất cũng như trang thiết bị cho việc dạy học, cũng như thường xuyên tổ chức tập huấn, thao, hội giảng thi các môn,

tổ chức các cuộc thi vẽ để tạo môi trường thuận lợi giáo viên bồi dưỡng học tập liên tục được cập nhật xu thế, nâng cao trình độ chuyên môn.

* Đối với giáo viên:

Giáo viên nên chủ động học tập tìm hiểu, bồi dưỡng kiến thức sẵn có nhằm thiết kế nội dung bài giảng sao cho phù hợp, truyền đạt kiến thức sao cho hiệu quả. Ngoài ra, đạo đức của nghề luôn là vấn đề được ưu tiên lên hàng đầu, một người giáo viên giỏi là một người giáo viên có tâm và có tầm.

Đồng Thái, ngày 28 tháng 4 năm 2024

XÁC NHẬN CỦA CƠ QUAN

(ký tên, đóng dấu)

Người viết sáng kiến

(ký tên)

Nguyễn Khắc Phùng

Tài liệu tham khảo

1. Bộ Giáo dục và Đào tạo, *Mỹ thuật lớp 3, Sách Kết Nối Tri Thức* (sách học sinh), Nxb Giáo dục.
2. Bộ Giáo dục và Đào tạo, *Mỹ thuật lớp 3, Sách Kết Nối Tri Thức* (sách giáo viên), Nxb Giáo dục.
3. Bộ giáo dục và Đào tạo (2018), *Chương trình giáo dục phổ thông môn Mỹ thuật, Hà Nội*.
4. Bernd Meier, Nguyễn Văn Cường (2005), *Phát triển năng lực thông qua phương pháp và phương tiện dạy học mới*.
5. Tô Xuân Giáp (2001), *Phương tiện dạy học* - Tái bản lần 3, Nxb GD, HN, tr. 21.